

Spørgeskemaer

Øjvind Lidegaard

Gynækologisk klinik

Rigshospitalet

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - Udformning af spørgeskemaer
 - Udformning af spørgsmål
 - Validitet og reliabilitet
 - Pilotstudie
 - Elektronisk besvarelse
-

Spørgeskemaer

- **Hvornår er spørgeskemaer relevante?**
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - Udformning af spørgeskemaer
 - Udformning af spørgsmål
 - Validitet og reliabilitet
 - Pilotstudie
 - Elektronisk besvarelse
-

Hvornår spørgeskemaer?

- Når informationerne ikke kan indhentes i databaser, som eksisterer i forvejen
og
 - Når vi skal have information fra mange
og
 - Når patienterne selv kan give os de oplysninger vi ønsker
-

Hvornår spørgeskemaer?

- Ofte indhentes en del af informationerne i eksisterende registre (jf. senere)
 - Det gør skemaerne mindre
 - Det sparer patienterne tid
 - Det sparer dig for indtastning af data
 - Eks: Fødselsdato, bopæl, erhverv, uddannelse, civilstand, brug af medicin, tidligere sygdomme og operationer
-

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - **Forberedelse til spørgeskemaer**
 - Udformning af spørgeskemaer
 - Udformning af spørgsmål
 - Validitet og reliabilitet
 - Pilotstudie
 - Elektronisk besvarelse
-

Forberedelse til spørgeskemaer

- Litteraturgennemgang i ens emne
 - Find et spørgeskema fra tidligere undersøgelse, som belyser de samme forhold som du ønsker at undersøge
 - Søg i pubmed og Google
 - Søgeord: questionnaire, validity, emne
 - Gerne flere skemaer
 - Konsultér erfarne epidemiologer inden for området
-

Forberedelse til spørgeskemaer

Forud for udformning af spørgeskema skal der foreligge

- En protokol, efter sædvanlig opbygning.
 - Afgrænsning af de informationer, vi ønsker at indhente, inddelt i hovedgrupper.
 - Hvad kan vi ikke få andre steder fra.
 - Detailbeskrivelse af informationer vi ønsker inden for hver hovedgruppe
-

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - **Udformning af spørgeskemaer**
 - Udformning af spørgsmål
 - Validitet og reliabilitet
 - Pilotstudie
 - Elektronisk besvarelse
-

Udformning af spørgeskemaer

- Overordnet disposition af de emner, der ønskes belyst.
 - Hver blok med egen overskrift.
 - **Spørgsmål** **Svarmuligheder** **Svar**
til venstre i midten til højre
 - Så vidt muligt strukturerede sp. og svar!
 - Konsistent typografi
 - Åbne spørgsmål bør generelt undgås i kvantitativ forskning
-

Udformning af spørgeskemaer

- Begræns dig!
 - Klassisk begynderfejl er at ville undersøge alt muligt. Fokuser på det undersøgelsen handler om – og kun det!
 - Du drukner nemt i data
 - Du drukner i analyser
 - Svarprocenten øges med korte skemaer
 - Dine data bliver forældet inden du får dem bearbejdet og publiceret
 - Du skal nok få din PhD alligevel
-

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - Udformning af spørgeskemaer
 - **Udformning af spørgsmål**
 - Validitet og reliabilitet
 - Pilotstudie
 - Elektronisk besvarelse
-

Udformning af spørgsmål

Typer af spørgsmål og svar

- Kontinuerte svarskalear (højde, vægt, BMI)
 - middelværdi, spredning
 - parametrisk statistik
 - Kategoriske svarskalear (køn, uddannelse)
 - frekvenser, associationer
 - non-parametrisk statistik
-

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - Udformning af spørgeskemaer
 - Udformning af spørgsmål
 - **Validitet og reliabilitet**
 - Pilotstudie
 - Elektronisk besvarelse
-

Validitet og reliabilitet

To egenskaber ved spørgsmål er centrale

- 1: Validitet

- måler vi det vi ønsker at måle med vores spørgsmål i forhold til vores formål

Validitet og reliabilitet

To egenskaber ved spørgsmål er centrale

- 2: Reliabilitet

- reproducerbarhed
- stabilitet
- nøjagtighed
- præcision

Altså: hvor stor en del af spredningen er udtryk for reelle forskelle, og hvor meget kan tilskrives måleusikkerhed

Udformning af spørgsmål

For at sikre høj validitet og reliabilitet udformes relevante svarskalaer:

- Skal sikre entydige svar
 - Skal sikre tilpas nuancering
 - Øge sandsynligheden af at der svares
 - Øge sandsynligheden for at der svares korrekt
 - Nedbringe antallet af spørgsmål
-

Svarskalaer: Eks

Hvor glad *Meget glad* /__/

er du i dag? *Lidt glad* /__/

Sæt ét kryds *Ikke glad* /__/

Ked af det /__/

Ryger du? *Nej, har aldrig røget* /__/

Sæt ét kryds *Nej, har tidl. røget* /__/

Ja, 1-10 cig. dagligt /__/

Ja, 11-20 cig. dgl. /__/

Ja, over 20 dagligt /__/

Svarskalaer: Eks

Jeg god til	<i>Meget enig</i>	/__/
at lytte	<i>Lidt enig</i>	/__/
Sæt ét kryds	<i>Uenig</i>	/__/
	<i>Meget uenig</i>	/__/

Her er valgt at udelade et neutralt svar,
for at tvinge en til at tage stilling

Svarskalaer

Hvor mange kategorier skal man vælge?

- Mange svarkategorier nuancerer
 - Mange øger spredningen i svarene
 - Få kategorier øger konsistensen
 - Få kategorier letter analysen og formidlingen
 - **Konklusion:** 3-7 kategorier oftest optimalt
-

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - Udformning af spørgeskemaer
 - Udformning af spørgsmål
 - Validitet og reliabilitet
 - **Pilotstudie**
 - Elektronisk besvarelse
-

Pilotstudier

- Tjener til at forbedre spørgeskemaet
 - Forstår læseren spørgsmålet?
 - Rummer kategorierne relevante svarmuligheder?
 - Der bør udføres mindst 1 pilotstudie, hvor målgruppen besvarer skemaet
 - Udarbejd kodevejledning før skemaet går i trykken. Samme kode for samme type svar (eks: Ja = 1, Nej = 2)
-

Spørgeskemaer

- Hvornår er spørgeskemaer relevante?
 - Forberedelse til spørgeskemaer
 - Udformning af spørgeskemaer
 - Udformning af spørgsmål
 - Validitet og reliabilitet
 - Pilotstudie
 - **Elektronisk besvarelse**
-

Elektronisk besvarelse

Hvornår er det relevant?

- Når mere end 500 skal besvare skemaet
 - Når der er tale om relativt unge respondenter
 - Når kompletthed i besvarelserne er afgørende for undersøgelsen
 - Når man en gang har lavet "set up"
 - Skal altid suppleres med manuel mulighed
-

Elektronisk besvarelse

Hvilke fordele rummer elektronisk besvarelse

- Man kan indbygge logiske tjek
 - Man kan udelade underspørgsmål, hvor disse ikke er relevante
 - Man kan kræve at et spørgsmål er besvaret før man får adgang til næste
 - Man sparer tid og penge til kodning af data
 - Det er væsentligt billigere end papirskemaer
-

Elektronisk besvarelse

Hvilke ulemper rummer elektronisk besvarelse

- Lidt omstændeligt at sætte op
 - Ikke alle har netadgang
 - For dyrt ved få skemaer
 - Ikke uvæsentlige browser-problemer
 - Lay-outet ser forskelligt ud afhængigt af folks skærmopløsning
 - Kræver sædvanligvis teknisk assistance
-

Konklusion

Det er svært at lave et godt spørgeskema
